

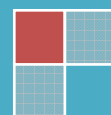
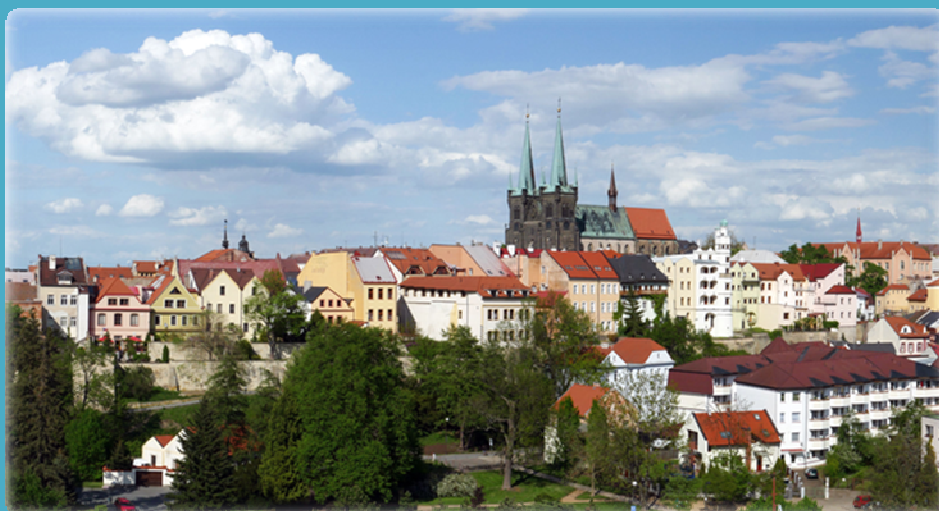
2018

Environmentální prohlášení

Město Chrudim

MĚSTO CHRUDIM
RESSELOVO NÁMĚSTÍ 77
537 16 CHRUDIM

IČ 00270211
tel. 469 657 111
fax. 469 657 703
e-mail: urad@chrudim-city.cz
www.chrudim-city.cz
datová schránka: 3y8b2pi

Úvod

Cílem environmentálního prohlášení je poskytnout veřejnosti informace o dopadech činnosti města Chrudim a Městského úřadu Chrudim na životní prostředí a o systému Environmentálního řízení MěÚ Chrudim.

Úvodní Environmentální prohlášení bylo zpracováno v roce 2009 a vycházelo z Nařízení evropského parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001 ze dne 19. března 2001 o dobrovolné účasti organizací v systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS).

Environmentální prohlášení zpracované v roce 2014 již reflektuje požadavky obsažené v Nařízení evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 ze dne 25. 11. 2009 a zaměřuje se na širší činnost a působení městského úřadu a Města Chrudim.

Environmentální prohlášení zpracované v roce 2018 vychází z požadavků normy ČSN EN ISO 14001:2016

Zavedením systému EMAS na městský úřad město Chrudim jasně deklaruje svůj postoj k problematice ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje. Protože město Chrudim je již několik let aktivním členem Národní sítě Zdravých měst ČR a přihlásilo se k principům místní Agendy 21, je zavedení systému EMAS dalším logickým krokem při aplikaci principů místní Agendy 21 a udržitelného rozvoje.

Obsah

Úvod	2
Obsah	3
Úvodní slovo	4 - 5
Environmentální politika	6
Popis města Chrudim	7 - 14
Formy komunikace	15
Legislativní požadavky	15 - 16
Environmentální aspekty	16 - 17
Obecné a specifické cíle	18 - 19
Environmentální profil	20 - 26
Cíle do budoucna	26 - 28
Úspěchy města	28 - 31
Registrační údaje	31

Úvodní slovo

4

V poměrně nedávné době jsem četl, že lidé by mnohem více vysazovali stromy, pokud by namísto kyslíku tyto stromy produkovaly signál wi-fi. Trochu úsměvné (pro mě osobně smutné) přirovnání, ale v současné společnosti bohužel více než pravdivé. Spousta z nás není ochotna věnovat chvíli svého času ochraně životního prostředí, ale na jiné zbytečné věci si čas většinou najdeme. A přitom například vytrídění odpadu z jedné domácnosti vyprodukovaného za jeden den zabere stejný čas jako vypít jednoho piva.

Příroda (a přeneseně životní prostředí), je pravděpodobně to jediné, co je důležité pro život každého z nás, vždyť z přírody prakticky vše bez výjimky vychází. Pokud si ji ovšem nebudeme dostatečně vážit a budeme ji i nadále ničit, ať již odpady nebo nesmyslným spotřebováváním zdrojů, pak se nemůžeme divit, že příroda se s našimi zásahy nemůže sama vypořádat.

Jako příklad bych uvedl, že do 70. let minulého století se věřilo, že potoky a řeky mají samočistící schopnost a tudíž není potřeba odpadní vody nějak významněji čistit a důsledky těchto rozhodnutí řešíme dodnes. Kontaminované bahno v rybnících, umírající ryby, přemnožené sinice. Dluh vůči přírodě v oblasti čištění vod je stále velký. A přitom kdo z nás dokáže přežít dlouhodobě bez vody?

My jako město Chrudim si tento obrovský problém uvědomujeme a proto jsme v minulých letech zavedli systém EMAS (Eco Management and Audit Scheme) a je to jednoznačně krok správným směrem. Na tomto místě není třeba jednotlivé kroky detailně rozebírat, protože budou velmi podrobně rozpracovány na následujících stránkách, přesto bych se rád o některých, pro mě významných bodech, zmínil.

V první řadě je to problematika vytápění na všech úrovních. Postupně se řeší a do značné míry už máme vyřešeno topení velkých objektů, které nezatěžuje nad míru únosnou naše ovzduší spaliny, a to zejména postupným přechodem od spalování uhlí na topení plynem, respektive ještě ekologičtějším dálkovým topením odpadním teplem z elektrárny Opatovice. Lokální topeniště je snaha nově nahradit tepelnými čerpadly. V následujících letech se musíme zamyslet nad využitím tepelných čerpadel i na vytápění městských objektů a následně na převedení těchto myšlenek a projektů do praxe. Jako velmi vhodné se nabízí řešení využít tepelné čerpadlo na chlazení městského kluziště a následně vzniklé odpadní teplo využít na vytápění krytého bazénu. Pokud se toto podaří, celý systém by fungoval tak trochu jako perpetuum mobile a zatížení životního prostředí by se tím opět snížilo.

Dalším významným bodem je jednoznačně doprava. Právě ta je největším znečišťovatelem ovzduší v Chrudimi. I z tohoto důvodu potřebujeme tranzitní dopravu vymístit z centra města. V minulých letech jsme se dočkali zbudování první etapy silničního obchvatu a aktuálně se provádí archeologický výzkum na druhé etapě. Je nutné co nejdříve zahájit přípravu třetí (a poslední) části obchvatu. Pak se jednak zlepší ovzduší ve městě, ale zároveň vznikne prostor pro využití komunikací po kamionech novým způsobem, třeba nabídnout je cyklistům, bruslařům, apod...

Dalším bodem dopravy je městská hromadná doprava. Aktuální autobusy jsou moderní, jejich dieselové motory splňují emisní normu Euro 5 a 6. Otázkou k zamyšlení zůstává, zda by nebylo možné při podobné efektivitě přejít alespoň na pohon CNG nebo lépe na elektrobusy.

Z dosavadních výsledků je patrné, že odpady nám nejsou lhostejné, třídíme plast, papír, sklo, tetrapaky, kovy, textil... Nově připravujeme třídění bioodpadu, které jsme vyřešili systémem kompostérů do „každé zahrady“. Městský sběrný dvůr, kam mohou občané ukládat veškeré objemné odpady, stavební suť, sklo, plasty a papír je po výrazné rekonstrukci (skončené v roce 2018), aby nakládání s odpady odpovídalo standardům 21. století. Sběrný dvůr slouží také jako sběrné místo pro ukládání nebezpečného odpadu a elektroodpadu. Ve sběrném dvoře je odpad tříděn pro recyklaci k dalšímu použití. Zamysleme se v rámci stavby nového separačního dvora, zda část vytríděných odpadů nevyužijeme přímo v našem městě.

Pojďme se tedy všichni společně chovat k přírodě tak, aby se za nás naše děti nemusely stydět. Pokud budeme k této problematice přistupovat jednotně a zodpovědně tak, jak to mimo jiné nabízí i systém EMAS, výsledky se jistě brzy dostaví. Protože takto funguje udržitelný rozvoj v praxi.

František Pilný
starosta města

Environmentální politika

Město Chrudim se v roce 2001 zapojilo do Projektu Zdravé město, který zastřešuje Světová zdravotnická organizace, a stalo se tak členem Národní sítě Zdravých měst České republiky. V rámci projektu Zdravé město jsou uplatňovány principy udržitelného rozvoje a aktivního zapojování veřejnosti do diskusí o současných záměrech i o místní či regionální budoucnosti. Jako nástroj je při tom systematicky využívána místní Agenda 21.

V současné době město Chrudim naplňuje požadavky dosud nejvyšší uznané kategorie v oblasti místních Agend 21 uplatňované v České republice. Veškeré jeho aktivity se zaměřují především na zkvalitňování procesů a systémový přístup.

Město Chrudim se snaží vytvářet podmínky, kde lidé mohou dlouhodobě žít zdravě a spokojeně, usiluje o zvyšování kvality života a zlepšování životního prostředí při respektování principů udržitelného rozvoje. Cílem je, aby město Chrudim bylo dobrým místem pro život s kvalitním životním prostředím, ve kterém se občané cítí dobře.

Z toho vyplývá, že všichni se musí chovat tak, aby negativní dopady jejich činností na životní prostředí byly minimální. Město Chrudim chce jít v tomto ohledu příkladem, proto zavedlo systém EMAS, který je nastaven tak, aby veškeré činnosti města měly co nejmenší negativní dopad na životní prostředí.

Jako základní součást systému EMAS město Chrudim přijalo následující Environmentální politiku:

Město Chrudim v rámci všech svých činností bude:

- Dodržovat požadavky všech platných zákonů, předpisů, nařízení a jiných požadavků na ochranu životního prostředí, které se vztahují k jeho činnosti
- Dodržovat zavedený systém environmentálního managementu
- Pravidelně prověřovat a vyhodnocovat svůj environmentální profil, pro snížení dopadů na životní prostředí stanovovat cíle a cílové hodnoty k jeho zlepšování
- Klást důraz na prevenci znečišťování životního prostředí a na ekologickou výchovu a osvětu pro širokou veřejnost
- Šetřit přírodní zdroje postupným snižováním spotřeby energie, vody a tříděním a recyklací odpadů
- Zlepšovat životní prostředí používáním ekologicky šetrných materiálů
- Vzdělávat a motivovat zaměstnance k ochraně životního prostředí

Environmentální politika města Chrudim je závazná pro všechny zaměstnance městského úřadu. Zaměstnanci jsou odpovědní za její dodržování v rozsahu svých povinností.

V Chrudimi dne 24. 9. 2012

Mgr. Petr Řezníček
starosta města

Popis města Chrudim

Chrudim, známá rovněž jako "Athény východních Čech", je město střední velikosti ležící na rozhraní Železných hor a Polabské nížiny, 110 km východně od Prahy, hlavního města České republiky, 10 km jižně od krajského města Pardubic a 33 km od Hradce Králové. V současné době má necelých 24 tisíc obyvatel na 3 315 ha plochy území.

Úřad tvoří starosta, tři místostarostové, tajemník úřadu a 220 zaměstnanců města zařazených do těchto útvarů a odborů:

7

Interní auditor	(IAK)
Odbor kanceláře tajemníka	(OKT)
Odbor finanční	(OFN)
Odbor investic	(OIN)
Odbor správy majetku	(OSM)
Odbor územního plánování a regionálního rozvoje	(ÚPR)
Odbor školství, kultury, sportu a památkové péče	(OŠK)
Odbor správní	(OSP)
Odbor životního prostředí	(OŽP)
Odbor dopravy	(ODP)
Stavební odbor	(STO)
Obecní živnostenský úřad	(OŽÚ)
Odbor sociálních věcí	(OSV)

Úřad je rozmístěn ve čtyřech samostatně stojících budovách:

- stará radnice, Resselovo náměstí 1
- nová radnice, Resselovo náměstí 77
- budova Pardubická 67
- budova Pardubická 53

Úřad zajišťuje výkon samostatné a přenesené působnosti dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obcích) a dalších právních předpisů na území města Chrudim a v jeho správním obvodu.

Správní obvod, ve kterém úřad vykonává působnost podle § 64 zákona o obcích, tvoří správní obvody těchto měst a obcí: Bylany, Dolní Bezděkov, Dřenice, Dvakačovice, Chrudim, Kočí, Křižanovice, Liboměřice, Licibořice, Lukavice, Mladoňovice, Orel, Rabštejnská Lhota, Slatiňany, Sobětuchy, Stolany, Svídnice, Třebřichy, Tuněchody, Úhřetice, Vejvanovice, Žumberk v tomto rozsahu:

- stavební a matriční úřad ve všech výše uvedených obcích kromě města Slatiňan
- na úseku ochrany zemědělského půdního fondu všechny výše uvedené obce a města
- vodoprávní úřad a speciální stavební úřad pro stavby vodních děl ve všech výše uvedených obcích.

Správní obvod, ve kterém úřad vykonává působnost podle § 66 zákona o obcích, tvoří správní obvody těchto měst, městysů a obcí: Běstvína, Biskupice, Bítovany, Bojanov, Bor u Skutče, Bořice, Bousov, Bylany, Ctětín, Čankovice, České Lhotice, Dolní Bezděkov, Dřenice, Dvakačovice, Heřmanův Městec, Hluboká, Hodonín, Honbice, Horka, Horní Bradlo, Hošťalovice, Hrochův Týnec, Hroubovice, Chrast, Chroustovice, Chrudim, Jenišovice, Klešice, Kněžice, Kočí, Kostelec u Heřmanova Městce, Krásné, Křižanovice, Lány, Leštinka, Libkov, Liboměřice, Licibořice, Lipovec, Ložice, Lukavice, Luže, Míčov-Sušice, Mladoňovice, Morašice, Mrákotín, Nabočany, Načešice, Nasavrky, Orel, Ostrov, Perálec, Podhořany u Ronova, Prachovice, Proseč, Prosetín, Předhradí, Přestavlky, Rabštejnská Lhota, Ronov nad Doubravou, Rosice, Rozhovice, Řestoky, Seč, Skuteč, Slatiňany, Smrček, Sobětuchy, Stolany, Střemošice, Svídnice, Trojovice, Třemošnice, Třebřichy, Tuněchody, Úherčice, Úhřetice, Vápenný Podol, Vejvanovice, Vrbatův Kostelec, Vyžice, Zaječice, Zájezdec, Zderaz, Žlebské Chvalovice, Žumberk.

Úřad v samostatné působnosti:

- a) plní úkoly, které mu uložily Rada města nebo Zastupitelstvo města,
- b) usměrňuje po odborné stránce příspěvkové organizace, které si město zřídilo, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak,
- c) pomáhá výborům Zastupitelstva města a komisím Rady města v jejich činnosti.

Úřad v oblasti přenesené působnosti vykonává státní správu s výjimkou věcí, které patří do působnosti Zastupitelstva města, Rady města, případně komise, je-li taková zřízena.

Město Chrudim je zřizovatelem následujících příspěvkových organizací:

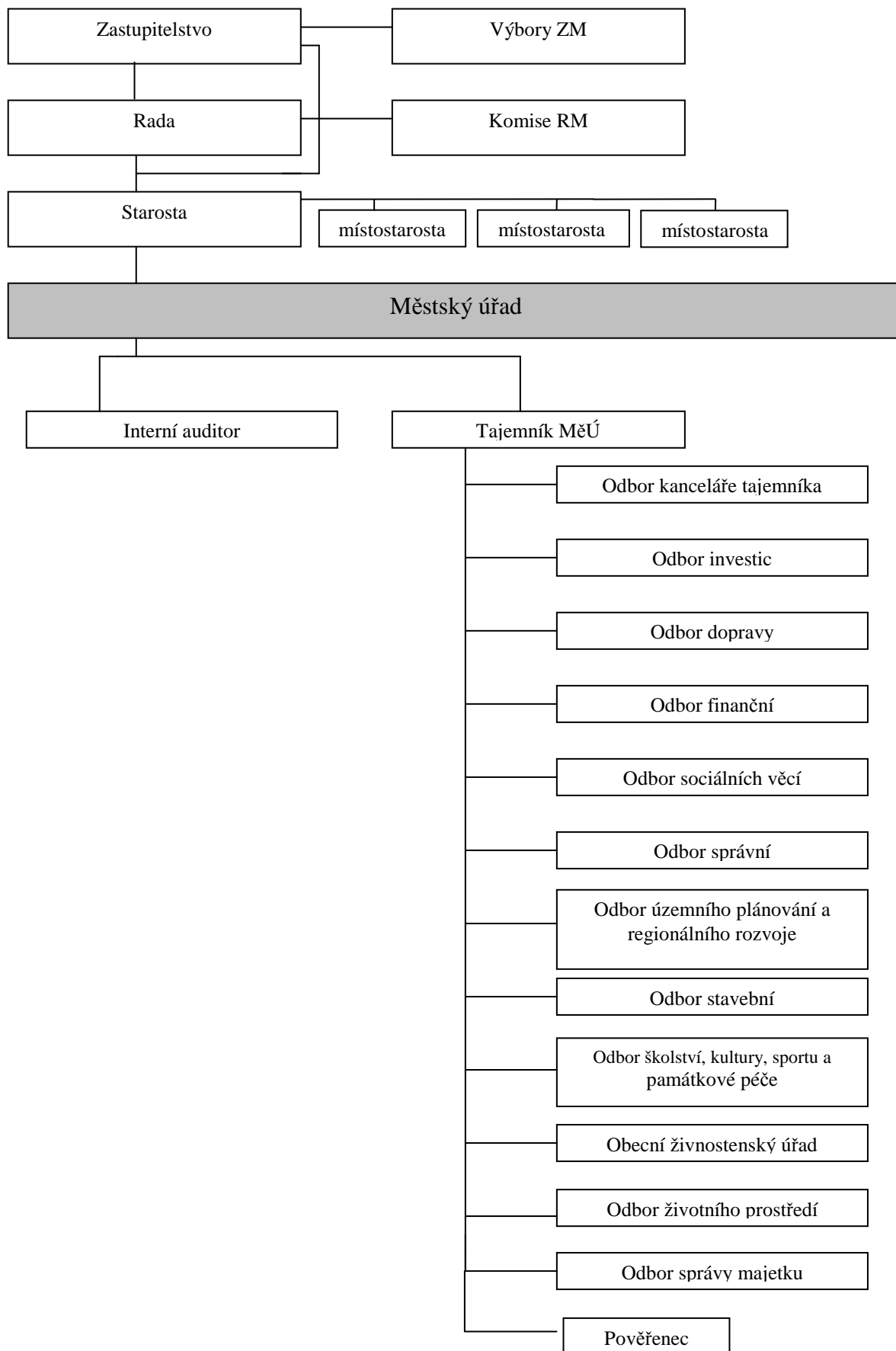
- Chrudimská beseda, městské kulturní středisko
- Centrum sociálních služeb a pomoci Chrudim
- Městská knihovna Chrudim
- Dům dětí a mládeže Chrudim
- Základní škola, Chrudim, Školní náměstí 6
- Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768
- Základní škola, Chrudim, U Stadionu 756
- Základní škola, Chrudim, Dr. Malíka 958
- Základní umělecká škola Chrudim
- Mateřská škola, Chrudim 4, Strojařů 846
- Mateřská škola, Chrudim 3, Sv. Čecha 345
- Mateřská škola, Chrudim 2, Na Valech 693
- Mateřská škola, Chrudim 3, U Stadionu 755
- Mateřská škola, Chrudim 3, V. Nejedlého 769
- Mateřská škola, Chrudim 2, Dr. Malíka 765

Město Chrudim je vlastníkem následujících obchodních společností města:

- Sportovní areály města Chrudim s r.o.
- Technické služby Chrudim 2000 spol. s r.o.
- Městské lesy Chrudim, s r.o.

Organizační schéma:

Účast města Chrudim ve světové soutěži LivCom

Mezinárodní soutěž LivCom (The International Awards for Liveable Communities) se věnuje udržitelnému rozvoji, kvalitě života a životnímu prostředí v obcích. V rámci soutěže se hodnotí přístup měst a obcí k jednotlivým kritériím udržitelného rozvoje, kterými jsou tvorba krajiny, péče o dědictví, ekologicky citlivá praxe, zapojování veřejnosti a plánování budoucnosti.

Soutěž, kterou organizuje UNEP sekce pro životní prostředí OSN, je každoročním setkáním měst z celého světa, které se v této oblasti výrazně angažují.

Město Chrudim se této soutěži účastnilo v letech 2007 – 2012. V této soutěži bylo vždy oceněno některou z cen.

10

Více informací o této soutěži najdete na www.livcomawards.com.

Město Chrudim je od roku 2001 členem Národní sítě Zdravých měst ČR.

Zdravé město je nutné chápat jako dlouhodobý a stále vyvíjející se projekt, který předpokládá aktivní zapojení obyvatel do rozvojových aktivit města. Nelze tedy chápat pojem „Zdravé město“ jako současný a ukončený stav města.

Zdravé město se zabývá všemi oblastmi života ve městě, které mohou mít vliv na zdraví a pohodu obyvatel. Nejedná se pouze o stav prostředí, ale zejména o životní styl lidí a o jejich pocit spokojenosti ve městě.

Cílem Zdravého města Chrudim je zvyšování kvality života obyvatel a podpora zdraví při respektování principů udržitelného rozvoje.

Město Chrudim aplikuje následující metody kvality veřejné správy. Každá z těchto metod má svá specifika. V rámci běžné činnosti městského úřadu jsou tyto metody navzájem propojovány.

Místní Agenda 21 je nástroj pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni v praxi. Je prováděna v konkrétním čase a místě a v obci nebo regionu. Je to proces, který prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování (řízení), zapojování veřejnosti a využívání všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji v

jednotlivých oblastech zvyšuje kvalitu života ve všech jeho aspektech a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy ostatních bytostí v prostoru a čase. V Chrudimi je MA 21 realizována prostřednictvím projektu Zdravé město.

Při plánovaných regeneracích různých druhů veřejných ploch je do celého procesu zapojována veřejnost. V rámci plánovacích setkání se občané stávají spolutvůrci projektů, které se zaměřují na úpravy dětských hřišť, regenerace vnitrobloků a odpočinkových míst.

V současné době naplňujeme v České republice požadavky dosud nejvyšší uznané kategorie „A“ v oblasti místních Agend 21. Veškeré naše aktivity se zaměřují především na zkvalitňování procesů a systémový přístup a uplatňování principů udržitelného rozvoje.

Postupu hodnocení udržitelného rozvoje na místní úrovni umožňuje dlouhodobě sledovat kvalitu rozvoje města z komplexního pohledu i v dílčích oblastech. Hodnocení je zaměřeno zejména na ty oblasti udržitelného rozvoje, které jsou pro Českou republiku klíčové. Jejich struktura vychází z Aalborgských závazků.

V září 2015 schválilo mezinárodní společenství ambiciózní akční plán do roku 2030 ke globálnímu omezení chudoby a diskriminace, ochraně planety a posílení svobody, bezpečnosti a prosperity, tzv. Cíle pro udržitelný rozvoj – Sustainable Development Goals – SDGs. Jde o 17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs), které představují program rozvoje na následujících 15 let (2015 – 2030).

Na formulaci SDGs se podílely všechny členské státy OSN, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů.

Vyhodnocované oblasti zachycují všechny oblasti udržitelného rozvoje.

- ◆ Správa věcí veřejných a územní rozvoj
- ◆ Kvalitní životní prostředí
- ◆ Udržitelná spotřeba a výroba
- ◆ Doprava a mobilita
- ◆ Zdraví a bezpečnost obyvatel
- ◆ Místní ekonomika a podnikání
- ◆ Vzdělávání a výchova
- ◆ Kultura a místní tradice
- ◆ Komunitní život
- ◆ Globální odpovědnost

Systém environmentálního managementu podle EMAS představuje aktivní přístup podniku ke sledování, řízení a postupnému snižování dopadů svých činností na životní prostředí. EMAS přináší zvýšení kreditu a konkurenceschopnosti (může být technickým kvalifikačním kritériem dle zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek, v platném znění), úsporu nákladů, důvěryhodnost a přehled v provozní dokumentaci. V rámci zavádění a udržování systému je zvyšována komunikace a povědomí zaměstnanců, partnerských organizací, zefektivněna havarijná připravenost. Ověření proběhlo v prosinci 2009 a město bylo poprvé registrováno v Registru EMAS v roce 2010.

Model CAF představuje snadno použitelný nástroj, s jehož pomocí mohou organizace veřejného sektoru po celé Evropě využívat způsoby řízení kvality pro zlepšení své výkonnosti. Model CAF poskytuje sebehodnotící rámec založený na principech podobných základním modelům používaných v rámci filosofie TQM, zejména u Modelu excellence EFQM, je však speciálně vytvořen pro organizace veřejného sektoru s přihlédnutím k jejich specifitě.

Model CAF je primárně zaměřen na hodnocení řízení výkonnosti a zjišťování jejích organizačních příčin s cílem umožnit zlepšování. Konečným cílem je avšak tzv. dobré vládnutí (dobrá správa).

Organizace definovala prostřednictvím jednotlivých odborů své klíčové procesy, byly vypracovány mapy procesů, probíhá jejich aktualizace. Od roku 2007 již sledujeme kvantitu a kvalitu těchto procesů. Naším cílem je vyřízení požadavků občanů v krátkém časovém úseku bez zbytečných průtahů a s využitím moderní technologie a moderních systémů a metod řízení k co nejvyšší spokojenosti všech zúčastněných stran, tedy klienta i úřadu.

Benchmarking - jde o zásadní nástroje managementu: sebehodnocení firmy ve všech oblastech její činnosti, hodnocení které je členěné do 9-ti kritérií a srovnávání činností a procesů ve firmě s těmi nejúspěšnějšími "Best in Class". Pět kritérií modelu vytváří předpoklady pro dobré výsledky, jejichž měření je obsahem zbývajících čtyř kritérií. Hodnocení každého kritéria a jeho subkritérií, kterých je 32 je předmětem posuzování v rámci EFQM Excellence Modelu.

Město Chrudim společně s dalšími 77 městy je zapojeno do Benchmarkingové iniciativy 2005. Zapojené obce jsou rozděleny do několika pracovních skupin dle velikosti měřené počtem obyvatel správního obvodu. Na jednáních těchto pracovních skupin jsou systematicky projednávány výsledky porovnávání a dobré praxe. Porovnávání a vyhodnocování výsledků probíhá v 53 oblastech výkonu samostatné a přenesené působnosti provozních agend.

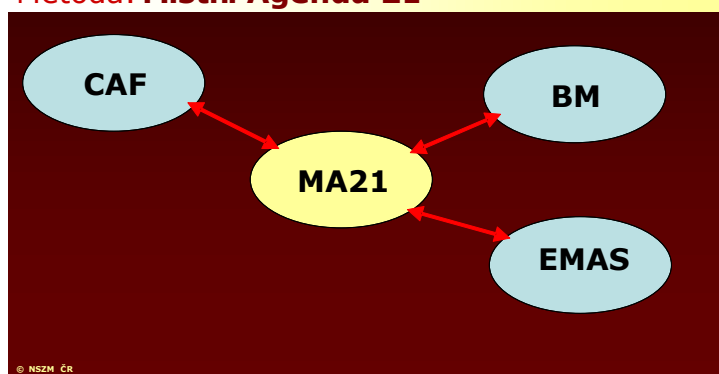
Příklady využití výsledků pro rozhodování Rady a Zastupitelstva města, jednání s centrálními orgány státní správy - podkladové materiály pro strategické řízení a rozhodování, opatření a systémové změny týkající se zvyšování kvality služeb občanům klientům, úředních hodin, odbavovacích systémů, náklady na výkon přenesené působnosti (průměrný náklad na vyřízení přestupek, porovnání počtu pracovníků a výkonnosti v jednotlivých oblastech při rozhodování o počtu zaměstnanců úřadu a provozních výdajích, dotace z EU, státních fondů, podpora při jednáních o dotacích na úrovni státního rozpočtu a rozpočtu kraje).

Příklady využití výsledků pro řízení úřadu - sestavení akčního plánu opatření vyplývajících z benchmarkingu, nastavení optimální počtu pracovníků v jednotlivých oblastech výkonu přenesené působnosti, podpora při rozhodování o výši rozpočtových nákladů na provoz úřadu, opatření a systémové změny týkající se zvyšování kvality služeb občanům, klientům, úředních hodin, odbavovacích systémů, rozhodování o provozních výdajích úřadu a úsporných opatřeních nebo naopak posílení rozpočtu (náklady na telefonování, autoprovoz, úklid apod.), využití všech výsledků pro potřeby interního auditu.

Metody zvyšování kvality veř.správy

Potřebný základ pro Zdravé město, obec, region
Metoda: **Místní Agenda 21**

Schéma zachycující propojení metod kvality aplikovaných na Městském úřadu Chrudim

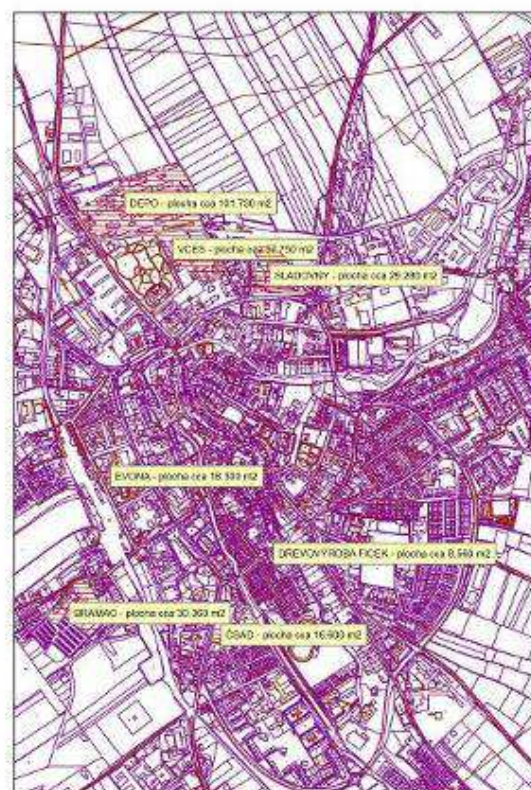
Město Chrudim se systematicky a soustavně snaží jednak osvětou, ale i praktickými kroky snižovat negativní dopady na životní prostředí města a jeho okolí.

V listopadu 2013 byl Zastupitelstvem města vydán nový územní plán, který je zpracováván v souladu se zákonem č.183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděcí vyhlášky č. 500/2006 Sb. „O územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti“ a vyhlášky č. 501/2006 Sb. „O obecných požadavcích na využívání území“, ve znění pozdějších předpisů.

S pořizováním nového územního plánu se započalo ke konci roku 2007.

Ke konceptu Územního plánu Chrudim byla zpracována dokumentace „Posouzení vlivu územně plánovací dokumentace – vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území“.

Součástí Územního plánu je i využití starých brownfields pro realizaci nových firemních objektů, včetně kompletní infrastruktury. Brownfields jsou obsaženy v ÚPD. Ve městě všechny brownfields mají konkrétní majitele, kteří mají záměry v těchto lokalitách a postupně je realizují. Město s těmito subjekty aktivně spolupracuje a monitoruje jejich aktivity. Průběžně probíhá v rámci finančních možností města rekonstrukce komunikací i sítí a to i ve spolupráci s majiteli zařízení a sítí.

Mapa zachycující rozložení a velikost plochy brownfields ve městě

Spotřebu vody řešíme společně s místní Vodárenskou společností. Na čistírnu odpadních vod je napojeno 95% domácností a ostatních subjektů. Pouze některé objekty v okrajových částech města mají likvidaci odpadních vod zajištěnou jiným způsobem – buď pomocí domovní ČOV nebo mají vyvážecí jímku.

Ve městě byla vytipována lokalita, kde se předpokládá **ekologická zátěž**. Toto území bylo v minulosti využíváno jako sběrna odpadů. Lokalita se nachází v přírodní památce Ptačí ostrovy. Je připraven projekt, jehož cílem je získat data o druhu uložených odpadů a o míře a rozsahu kontaminace zemin, podzemních a povrchových vod. Na základě těchto dat budou navržena případná nápravná opatření. V roce 2018 byla provedena analýza rizik možné ekologické zátěže v tomto území.

V roce 2014 byl dokončen projekt, jehož předmětem byla **sanace ekologické zátěže** velkých ohnisek znečištění v areálu bývalého strojírenského závodu Transporty a.s.. V současné době probíhá postsanační monitoring podzemních vod.

Ochranu půdy před erozí ve městě řeší příslušné právní předpisy (zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, v platném znění).

Území města je součástí **Národního geoparku Železné hory**. Jde o území s významnými, ale i turisticky atraktivními geologickými jevy a doklady vývoje krajiny. Základem pro geopark je neuvěřitelně bohaté geologické dědictví území, na němž dlouhý geologický vývoj zanechal odkaz v podobě pestré směsi hornin starších více než 600 milionů let.

Postupným napojováním objektů na **centrální zásobování odpadním teplem** likvidujeme lokální topeniště. Město Chrudim nebylo nikdy zařazeno do „Oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší“, hlavním zdrojem znečišťování ovzduší je doprava.

Systém nakládání s odpady upravuje Vyhláška města. Ve městě třídíme plast, papír, sklo, tetrapaky, kovy, textil a zbývající komunální odpad. Připravujeme třídění bioodpadu. V současné době probíhá projekt „Domácí kompostování“ – občané dostávají zdarma do pronájmu kompostéry na své zahrady.

Po městě je rozmístěno 113 separačních hnízd. Po městě je rozmístěno 167 kontejnerů na plast, 1160 na sklo, 96 na papír, 12 kontejnerů na textil, 7 červených kontejnerů ke zpětnému odběru elektrospotřebičů a 7 popelnic na sběr použitých olejů z domácností.

Město provozuje Sběrný dvůr, kam mohou občané ukládat veškeré objemné odpady, stavební suť, sklo, plasty a papír. Sběrný dvůr slouží také jako sběrné místo pro ukládání nebezpečného odpadu a elektroodpadu. Ve sběrném dvoře je odpad tříděn pro recyklaci k dalšímu použití.

Město Chrudim je zapojeno do systémů zpětného odběru. Občané mohou zdarma odložit nefunkční elektrospotřebiče, včetně drobné elektroniky a zářivek.

Velká část aktivit je věnována ekologické výchově a osvětě všech cílových skupin. Připravujeme akce, které se zaměřují na třídění odpadů, adaptační strategie, změny klimatu a ochrany životního prostředí apod. (Den Země, Biojarmark, Den s Technickými službami, Evropský týden mobility a Evropský den bez aut apod.).

Město podporuje **městskou hromadnou dopravu s ekologicky šetrnými autobusy**. Doprava je plně nízkopodlažní, bezbariérová, splňuje normu Euro 6.

Koncem roku 2015 byla slavnostně otevřena 1. etapa obchvatu města Chrudim.

V rámci partnerské spolupráce s neziskovými organizacemi podporujeme pilotní projekty, na základě smlouvy o spolupráci s Ekocentrem Paleta podporujeme oblast globální výchovy.

Pravidelně připravujeme i ve spolupráci s partnery vzdělávání o místní Agendě 21 a udržitelném rozvoji pro různé cílové skupiny.

Své chování ve vztahu k udržitelnému rozvoji sledujeme prostřednictvím ekologické stopy města, ekologické stopy úřadu. K dispozici máme výpočet uhlíkové stopy města.

V roce 2014 získalo město Chrudim status Fairtradového města. Aktivita podporuje globální odpovědnost. Zároveň se město zaměřuje i na podporu regionálních produktů s certifikací „ŽELEZNÉ HORY regionální produkt®“.

V roce 2015 a 2016 proběhlo zpracování **nového Plánu odpadového hospodářství města Chrudim**. Ten představuje pro město významný strategický dokument v oblasti odpadového hospodářství a je závazným podkladem pro jeho činnost.

Tento plán je členěn na Analytickou, Závaznou a Směrnou část. Analytická část popisuje a hodnotí stávající stav odpadového hospodářství v Chrudimi.

Závazná část zohledňuje politiku životního prostředí České republiky, evropské závazky České republiky a potřeby současného odpadového hospodářství. Je založena na principu dodržování zákonem stanovené hierarchie nakládání s odpady, je v souladu se závaznou částí POH kraje, který je v souladu se závaznou částí POH ČR. Závazná část obsahuje program předcházení vzniku odpadů, dále opatření, cíle a indikátory pro jednotlivé druhy odpadů (komunální odpady, biologicky rozložitelné odpady, stavební a demoliční odpady, nebezpečné odpady a výrobky s ukončenou životností s režimem zpětného odběru).

Směrná část obsahuje konkrétní návrhy na zlepšení obecního systému nakládání s komunálními odpady v Chrudimi, navržená technická, technologická a organizační opatření.

Město Chrudim se v současné době systematicky věnuje i oblasti udržitelné energetiky. Od konce roku 2014 tuto oblast řeší energetický manažer. Tato oblast je řešena i v nově připravovaném Strategickém plánu udržitelného rozvoje města Chrudim na roky 2015 – 2030, vychází z Aalborgských závazků (které město přijalo už v roce 2009) a také místní Agendy 21. Logickým návazným krokem se tedy jeví přistoupení města Chrudim do **Paktu starostů a primátorů**.

Pakt starostů a primátorů vychází z iniciativy Evropské komise Smart Cities and Communities, která organizačně spadá pod rámec Strategického plánu energetických technologií. Cílem Paktu starostů a primátorů je přispět k naplňování strategie Evropské unie 20 -20 -20, zejména ke snížení emisí CO₂ o 20% do roku 2020.

Město Chrudim se zabývá systematicky problematikou energetického managementu. Monitoruje stav spotřeby v jednotlivých budovách města a jeho organizacích; analyzuje tuto spotřebu a celkový stav budov a doporučuje vedení města vhodné investice; selekce umožňuje efektivněji využívat zdroje tam, kde představují největší potenciální přínos - úspory.

Formy komunikace

Profesní forma komunikace:

- pravidelná zasedání Zastupitelstva města a Rady města
- porady vedení města
- porady vedoucích odborů
- komunikace mezi odbory
- školení zaměstnanců úřadu
- podněty pracovní skupině pro EMAS

Komunikace s veřejností:

- webové stránky města – www.chrudim.eu
- rubrika dotazů a odpovědí na webu
- měsíčník chrudimské radnice – Chrudimský zpravodaj
- tiskové zprávy
- plakátovací plochy
- letáky
- úřední desky
- ankety, dotazníky, průzkumy
- veřejná projednání
- plánovací setkání
- kulaté stoly
- pracovní skupiny
- osobní pozvánky
- facebookové a twitterové profily města

Předávání příkladů dobré praxe:

- odborná sekce NSZM ČR (odkaz na [www stránky](http://www.stranky))
- zveřejnění zkušeností na www.dobrapraxe.cz

Legislativní požadavky

Město sleduje vývoj environmentální legislativy v ČR a odpovídá za její dodržování v rámci své činnosti.

Některé požadavky právních předpisů se vztahují přímo na environmentální aspekty určené v Registru environmentálních aspektů. Legislativní požadavky vyplývající z právních předpisů týkajících se životního prostředí jsou uvedeny v legislativním registru. Zaměstnanci mají možnost do legislativního registru nahlédnout na intranetu.

Dále bylo provedeno legislativní přezkoumání, tzn., že bylo prověřeno, zda město Chrudim plní všechny své povinnosti, které pro něj vyplývají z platné legislativy v oblasti životního prostředí.

Pro umožnění sledování právních požadavků je na všech pracovištích Městského úřadu k dispozici síťová verze SW ASPI, o nově vydávaných přepisech jsou zaměstnanci informováni prostřednictvím pravidelné rozesílky anotací sbírek. Dále jsou sledovány požadavky kraje, které jsou zveřejňovány na webových stránkách www.pardubickykraj.cz a přímo uplatnitelné požadavky ES na webových stránkách <http://eur-lex.europa.eu/cs/>.

V případě, že Město Chrudim potřebuje rozhodnutí místně příslušného orgánu státní správy v oblasti životního prostředí, odpovědní zaměstnanci tato rozhodnutí získávají, sledují jejich platnost a plnění obsažených podmínek. Vedou též seznam platných rozhodnutí.

Dobrovolným závazkem se pro město Chrudim stalo přijetí Aalborgské charty a Aalborgských závazků, které Zastupitelstvo města schválilo dne 27. 4. 2009 unesením číslo Z/34/09. Závazky se týkají následujících oblastí:

1. SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH
2. MÍSTNÍ ŘÍZENÍ K TRVALÉ UDRŽITELNOSTI
3. SPOLEČNÉ PŘÍRODNÍ STATKY
4. VOLBA ZODPOVĚDNÉ SPOTŘEBY A ŽIVOTNÍHO STYLU
5. PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJ
6. LEPŠÍ MOBILITA, MENŠÍ PROVOZ
7. MÍSTNÍ AKCE PRO ZDRAVÍ
8. ŽIVÁ A UDRŽITELNÁ EKONOMIKA
9. SOCIÁLNÍ ROVNOST A SPRÁVEDLNOST
10. OD MÍSTNÍHO KE GLOBÁLNÍMU

Environmentální aspekty

Environmentálním aspektem se rozumí ten prvek činností, výrobků nebo služeb organizace, který může vykazovat interakce s životním prostředím.

Bylo provedeno posouzení činností prováděných organizací s cílem identifikovat environmentální aspekty související s těmito činnostmi. Většina místních úřadů v celé Evropě, bez ohledu na jejich velikost, polohu nebo strukturu řízení, bude mít podobné environmentální aspekty, jelikož poskytují svým obcím podobné služby. Těmito aspekty budou buď přímé aspekty, které jsou přímým důsledkem vlastních činností úřadu (např. provoz budov, správní rozhodování úřadu nebo územní plánování), nebo nepřímé aspekty jako např. využití dodavatelů, spolupráce s veřejností a obcemi.

Úvodní environmentální přezkum byl v roce 2008 proveden podle Nařízení evropského parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001 ze dne 19. března 2001 a podle manuálu implementace EMAS poskytnutého Ministerstvem životního prostředí ČR v rámci projektu Compass Plus. V souladu s metodikou byly vymezeny čtyři základní oblasti působení (zelené nakupování, odpadové hospodářství, řízení dopravy ve městě a emise do ovzduší).

Další přezkum již reflektuje požadavky obsažené v Nařízení evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 ze dne 25. 11. 2009 a zaměřuje se na širší činnost a působení městského úřadu a Města Chrudim.

Způsob hodnocení:

Z návrhů pracovní skupiny EMAS na Městském úřadě Chrudim byla provedena identifikace environmentálních aspektů, které byly zapsány do registru environmentálních aspektů. Poté následovalo hodnocení dopadu přímých a nepřímých aspektů na životní prostředí podle hledisek uvedených v bodu 2. přílohy I Nařízení, které je také součástí registru environmentálních aspektů.

Kritéria hodnocení významu dopadu činnosti organizace na životní prostředí

Hodnocení přímých i nepřímých aspektů proběhlo pro jednotlivé činnosti podle bodů II)-XI) uvedených v odst. 2. písm. a) přílohy I Nařízení a bylo odstupňováno podle vlivu dopadu na životní prostředí následovně:

0	NEVÝZNAMNÝ
1	MÁLO VÝZNAMNÝ
3	STŘEDNĚ VÝZNAMNÝ
5	VELMI VÝZNAMNÝ

Pro bod I) odst. 2. písm. a) přílohy I Nařízení (právní předpisy a povolené hodnoty) bylo zvoleno následovné odstupňování vlivu (vztahuje se k hodnocení souladu s právními požadavky – první sloupec tabulky):

5	KRITICKÝ NESOULAD
3	NESOULAD
1	SHODA

Celková významnost aspektu je pak součtem jednotlivých hodnocení bodů I)-XI) odst. 2. písm. a) přílohy I Nařízení a podle tohoto součtu je významnost rozdělena na:

0-7	MALÁ
8-10	STŘEDNÍ
11 A VÍCE	ZÁVAŽNÁ

Aktualizace registru environmentálních aspektů včetně environmentálního přezkumu je prováděna zejména v případě podstatných změn v činnosti organizace a při změnách právních předpisů, nejméně však jednou ročně.

místo/zařízení	proces/činnost	soulad s právními požadavky	emise do ovzduší	vypouštění do vody	předcházení, recyklace, opakované použití, přeprava a zneškodňování odpadů	využívání a kontaminace půdy	využívání přírodních zdrojů a surovin (včetně energie)	používání přísad a přídatných látek a používání polotovarů	místní problémy (hluk, vibrace, zápach apod.)	dopravní problémy	riziko environmentálních havárií	vlivy na biologickou rozmanitost	VÝZNAMNOST ASPEKTU
PŘÍMÉ ASPEKTY													
budovy městského úřadu	spotřeba el. energie	1	3	0	1	0	3	0	0	0	0	0	8
	vytápění	1	3	0	1	0	3	0	0	0	0	0	8
	spotřeba vody	1	0	1	1	0	3	0	0	0	0	0	6
provoz městského úřadu	využívání služebních vozidel	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	7
	spotřeba papíru	1	0	1	3	0	1	0	0	0	0	0	6
	spotřeba tonerů	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	4
	úklidové prostředky	1	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	5
	třídění odpadu	1	0	0	3	0	3	0	0	1	0	0	8
	využívání kancelářské techniky	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	4
NEPŘÍMÉ ASPEKTY													
rozhodovací činnost úřadu	územní plánování	1	3	1	1	3	1	0	3	3	0	1	17
	správní rozhodování	1	1	3	1	3	1	0	1	3	1	1	16
vliv činnosti úřadu na životní prostředí	chování dodavatelů a subdodavatelů	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	10
	spolupráce s veřejností	1	1	1	3	1	1	0	1	1	1	1	12
	spolupráce s obcemi	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	10

Registr aspektů byl aktualizován ke dni 30.11.2018.

Obecné a specifické cíle

U závažných aspektů jsou navrženy následující obecné a specifické cíle včetně konkrétních opatření.

Činnost	Obecný cíl	Specifický cíl	Aktivita	Indikátor
1. Územní plánování	Zabránit rozpínání zastavěného území města do volné krajiny	Sledovat kompaktnost a energetickou úspornost městské zástavby	V rámci zpracování nového územního plánu a jeho případných změn se snažit o dosažení příznivých hodnot indikátoru	1.1. Celkový obvod urbanistických figur = obvod všech domů/součet celkového obvodu zastavěného území města v %
	Zmenšit zábor zemědělské půdy	Regenerovat a znovu využívat nevyužité nebo nevhodně využité pozemky a stavby	Vést aktualizovaný přehled brownfields využitelných pro rozvoj města s popisem žádoucí nové funkce	1.2. Počet brownfields, 1.3. Podíl z rozvojových ploch v %
2. Správní rozhodování	Zlepšit pozitivní vliv rozhodování úřadu na životní prostředí	Omezit počet nesprávných rozhodnutí	Školení zaměstnanců, seznamování s novou legislativou, dodržování zákonných právních norem	2.1. Počet školení 2.2. Počet nesprávných rozhodnutí
3. Spolupráce s veřejností	Nadále spolupracovat s veřejností v oblasti udržitelného rozvoje	Sledovat trendy udržitelného rozvoje dle Aalborgských závazků	Organizace osvětových akcí a kampaní (Den Země, Biojarmark, Den s Technickými službami, Evropský týden mobility a Evropský den bez aut)	3.1. Počet akcí 3.2. Počet lidí 3.3. Počet partnerů, kteří se akcí účastní
	Zlepšit informovanost občanů v oblasti nakládání s odpady	Zapojit veřejnost do realizace systému nakládání s odpady	Každoroční vyhodnocení Plánu odpadového hospodářství	4.1. Vyhodnocení Plánu odpadového hospodářství

Vyhodnocení indikátorů obecných cílů za rok 2017:

1. Územní plánování	1.1. Celkový obvod urbanistických figur =obvod všech domů/součet celkového obvodu zastavěného území města v %	2000: Tato data můžeme považovat za orientační – nejsou dostupná v digitální podobě Obvod města s jeho částmi (zast. uz.) = 53 623 m Obvod budov= 238 026m Tzn., že výsledek je +/- : 238 026m/53 623 m =443,8 % 2011: Obvod města s jeho částmi (zast. uz.) =69 975m Obvod budov= 279 067m 279 067m/69975m = 398,8%
	1.2. Počet brownfields	7
	1.3. Podíl brownfields z rozvojových ploch v %	245 460 m2/10%
	2.1. Počet školení/ počet osob	229/1105
2. Správní rozhodování	2.2. Počet nesprávných rozhodnutí	V roce 2017 je v rámci BI vykazováno celkem 7 zrušených rozhodnutí. ODP 0 OŽP 0 STO 7
	3.1. Počet akcí	38
3. Spolupráce s veřejností	3.2. Počet lidí	9.752
	3.3. Počet partnerů, kteří se akcí účastní	50
	4.1. Plán odpadového hospodářství	Vyhodnocen v září 2017

Podrobnější vyhodnocení spolupráce s veřejností je k nahlédnutí na
http://www.chrudim.eu/assets/File.ashx?id_org=5429&id_dokumenty=7564 .

Poznámka: vyhodnocení oblasti územního plánování je prováděno v desetiletých cyklech, protože v kratších časových obdobích není vývoj ukazatele patrný.

Níže uvedené vyhodnocení klíčových indikátorů se týká provozu městského úřadu.

Environmentální profil

klíčový indikátor	celková spotřeba energie	materiály		spotřeba vody	odpady						biologická rozmanitost	emise
	elektřina + plyn + teplo	kancelářský papír bílý	kancelářský papír recyklovaný		papír	sklo	plasty	NO	směsný	hliník	zastavěná plocha budov města	
jednotka	MWh	t	t	kubík	t	t	t	kg	t	kg	metr čtvereční	t
2011												
indikátor A (vstupy)	1120,91	6,836	0,162	1981,00	5,032	1,040	1,088	60,000	8,725	5	3610	
indikátor B (výstupy)=počet zaměstnanců	216	216	216	216	216	216	216	216	216	216	216	216
indikátor R (poměr A/B)	5,19	0,032	0,001	9,17	0,023	0,005	0,005	0,278	0,040	0,023	16,71	0,00
2012												
indikátor A (vstupy)	1193	6,274	0,137	2528	5,085	0,980	0,895	0	8,523	8	3610	
indikátor B (výstupy)=počet zaměstnanců	210	210	210	210	210	210	210	210	210	210	210	210
indikátor R (poměr A/B)	5,68	0,030	0,001	12,04	0,024	0,005	0,004	0,000	0,041	0,038	17,19	0,00
2013												
indikátor A (vstupy)	1250	5,351	0,087	2365	5,380	0,440	1,700	12	16,320	11	3610	
indikátor B (výstupy)=počet zaměstnanců	213	213	213	213	213	213	213	213	213	213	213	213
indikátor R (poměr A/B)	5,87	0,025	0,000	11,10	0,025	0,002	0,008	0,056	0,077	0,052	16,95	0,00
2014												
indikátor A (vstupy)	1080	5,464	0,062	2792	2,350	0,440	1,720	2	16,640	23	3610	
indikátor B (výstupy)=počet zaměstnanců	217	217	217	217	217	217	217	217	217	217	217	217
indikátor R (poměr A/B)	4,98	0,025	0,000	12,87	0,011	0,002	0,008	0,009	0,077	0,106	16,64	0,00
2015												
indikátor A (vstupy)	1085	4,827	0,025	2629	3,880	0,600	1,580	10	16,420	29	3610	
indikátor B (výstupy)=počet zaměstnanců	219	219	219	219	219	219	219	219	219	219	219	219
indikátor R (poměr A/B)	4,96	0,022	0,000	12,00	0,018	0,003	0,007	0,046	0,075	0,132	16,48	0,00
2016												
indikátor A (vstupy)	1226	4,703	0,062	1865	2,230	0,450	1,660	70,00	16,420	0	3610	
indikátor B (výstupy)=počet zaměstnanců	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220
indikátor R (poměr A/B)	5,57	0,021	0,000	8,48	0,010	0,002	0,008	0,318	0,075	0,000	16,41	0,00
2017												
indikátor A (vstupy)	1210	5,064	0,037	2588	1,930	0,450	1,640	6,00	16,100	0	3610	
indikátor B (výstupy)=počet zaměstnanců	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220
indikátor R (poměr A/B)	5,50	0,023	0,000	11,76	0,009	0,002	0,007	0,027	0,073	0,000	16,41	0,00

V posledních letech je postupně obnovován vozový park MěÚ Chrudim. Vozidla jsou pravidelně servisována. Dvě z budov úřadu jsou napojeny na horkovod, jsou vytápěny odpadním teplem z opatovické elektrárny. Vliv emisí způsobený provozem vozidel a vytápěním úřadu je tedy nevýznamný a nebyl dále zjišťován.

Přehled klíčových indikátorů v tabulce je uveden přehledně pro roky 2011 – 2017. Údaj A označuje celkovou hodnotu pro jednotlivé indikátory, údaj B vždy reprezentuje počet zaměstnanců úřadu v daném roce.

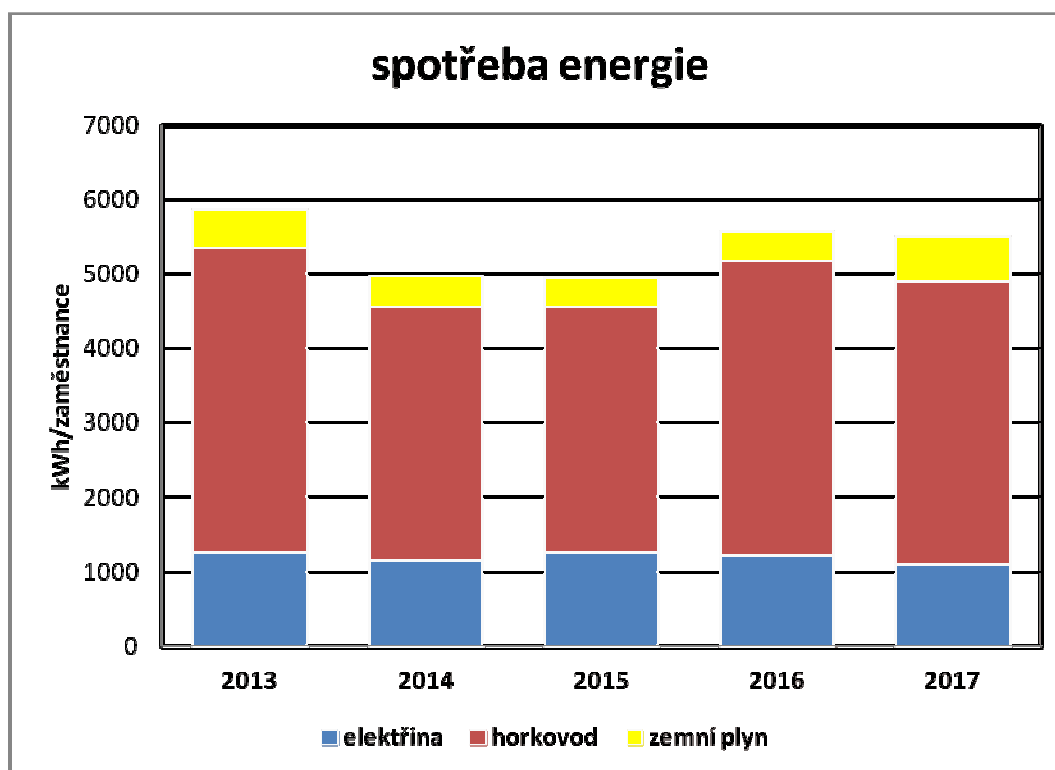
Pro jednotlivé klíčové indikátory jsou zpracovány samostatné grafy pro jednotlivé sledované roky:

a) energetická účinnost

Je zaznamenávána celková spotřeba energií na všech třech budovách Městského úřadu Chrudim.

Všechny budovy jsou napojeny na veřejné rozvody elektrické energie. Elektrická energie je využívána hlavně na provoz běžných kancelářských přístrojů (PC, kopírky, tiskárny) a osvětlení chodeb a kanceláří.

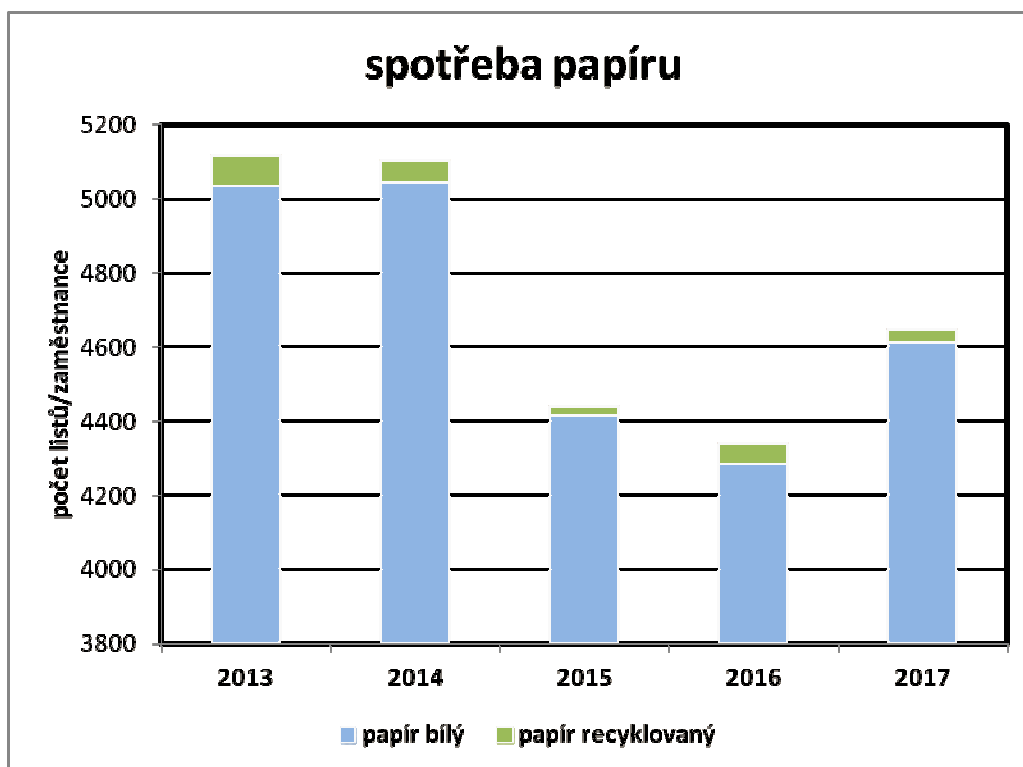
Vytápění a ohřev teplé vody je v budovách Resselovo náměstí 77 a Pardubické 67 řešeno napojením na horkovod, který provozuje firma International Power Opatovice. Na budově Resselovo náměstí 1 je řešeno napojením na veřejný rozvod zemního plynu.

Meziročně spotřeba elektrické energie a tepla klesá. Zvýšená spotřeba zemního plynu je způsobena nevhodným nastavením ekvitermní křivky na budově Resselově náměstí č.p.1.

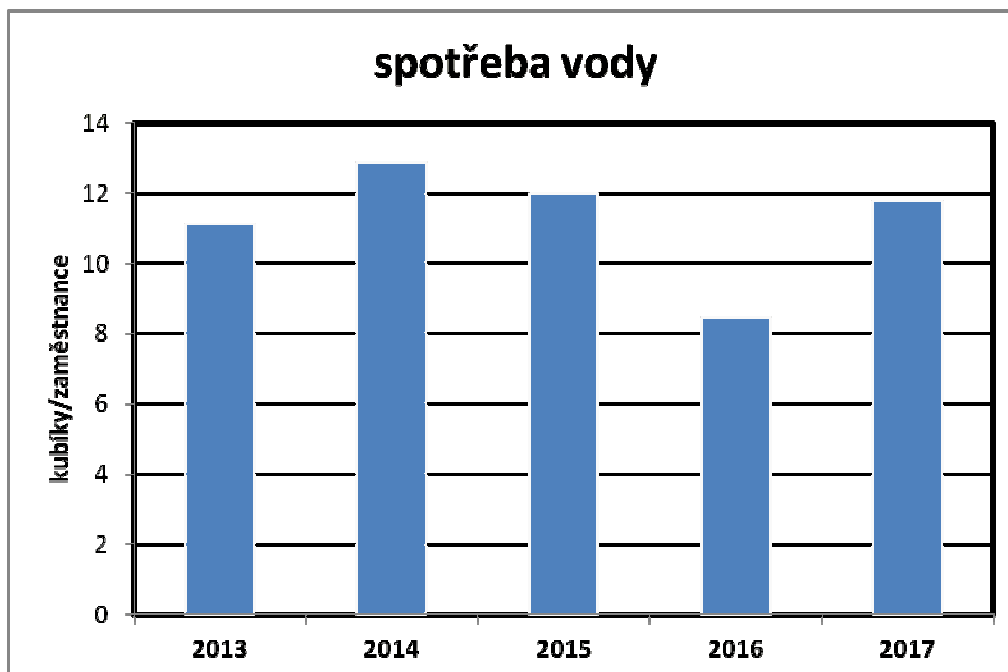
b) materiálová účinnost

Jako reprezentativní ukazatel materiálových toků byla zvolena spotřeba kancelářského papíru. Vzhledem k povaze úřadu je spotřeba kancelářského papíru významným ukazatelem dopadu činnosti úřadu na životní prostředí, ale i nezanedbatelnou nákladovou položkou. Z důvodu snížení zátěže životního prostředí je od roku 2008 nakupován recyklovaný papír a je distribuován jednotlivým odborům dle jejich potřeby a vhodnosti pro kopírky a tiskárny. V letech 2015 a 2016 přes časté změny legislativy a nárůst agend úřadu se postupně podařilo dosáhnout snížení spotřeby papíru. V roce 2017 v meziročním srovnání se množství spotřebovaného papíru zvýšilo (v důsledku nárůstu některých správních agend).

c) voda

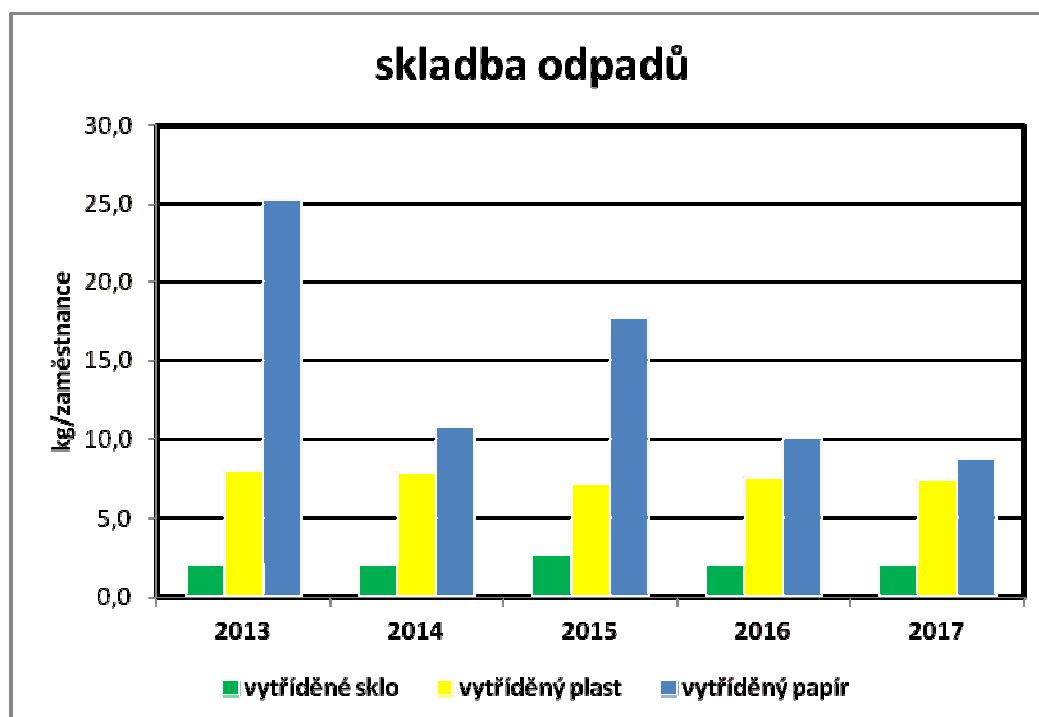
Všechny budovy jsou napojeny na veřejný vodovod. Spotřeba vody se snižuje – využíváme úsporné baterie, perlátory apod.

Vyšší spotřeba vody v roce 2017 byla způsobena technickou závadou na fakturačním vodoměru a vodovodní soustavě.

d) odpady

Všechny budovy Městského úřadu Chrudim jsou vybaveny nádobami na tříděný odpad – sklo, papír, plasty a hliník.

V grafu nejsou uvedeny údaje o produkci nebezpečných odpadů a vytříděném hliníku, jde o řádově menší množství než u skla, plastu a papíru a v grafu by nebyla viditelná.

e) biologická rozmanitost

Stav tohoto indikátoru je neměnný, zastavěná plocha budov úřadu se nemění. Údaje jsou uvedeny v tabulce Environmentální profil.

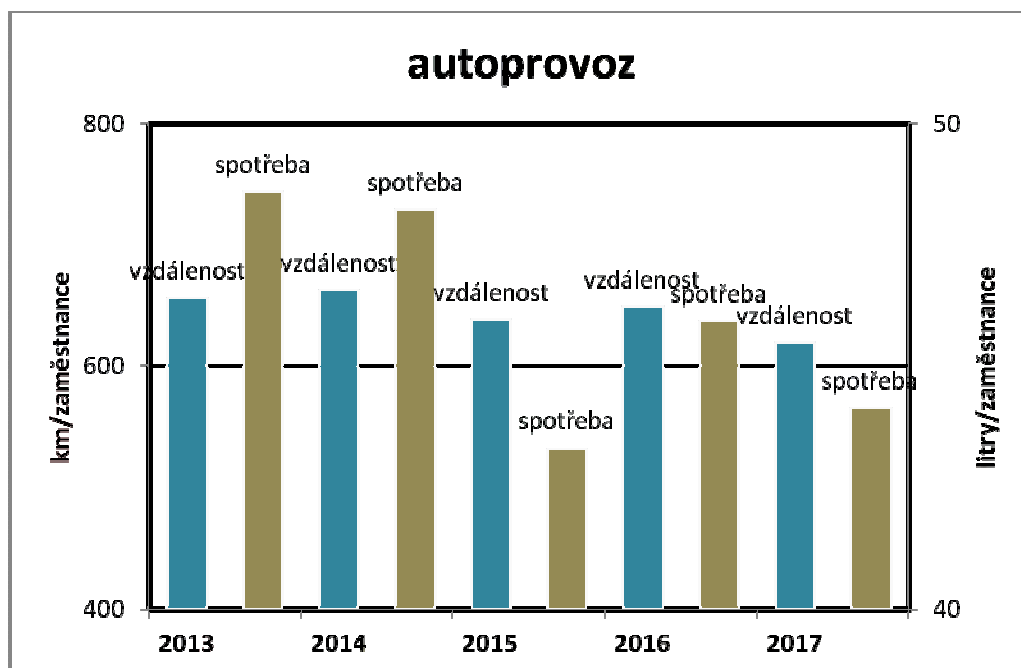
f) emise

Na produkovaných emisích se výraznou měrou podílí autodoprava. Auta, která provozuje MěÚ, procházejí pravidelnou technickou kontrolou a měřením emisí. Vyčíslení emisí produkované autodopravou je velmi obtížné, sledovány jsou ujeté kilometry a spotřeba pohonných hmot. Hodnoty za sledované roky jsou uvedeny v samostatné kapitole Autoprovoz (viz níže). Kromě toho bylo na základě úvodního environmentálního přezkoumání zjištěno, že množství emisí produkované autodopravou není významným aspektem.

Emise jsou produkovány také plynovou kotelnou, kterou je vytápěna budova MěÚ č.p. 1 na Resselově náměstí. Emise z tohoto zdroje jsou minimální a nemají zásadní dopad na celkový environmentální profil úřadu. V souladu s platnou legislativou jsou pravidelně prováděny kontroly všech kotlů, stavu spalinových cest a prováděna autorizovaná měření.

Autoprovoz

Ke služebním cestám, které jsou vykonávány po městě Chrudim, na území obce s rozšířenou působností, ale i mimo území Pardubického kraje je na městském úřadě využíváno 12 osobních aut. Zaměstnanci mají možnost používat po městě Chrudim i zakoupené průkazky MHD, elektrokolo a svá jízdní kola.

Chrudim dlouhodobě postupuje směrem k udržitelnému rozvoji města a kvalitě života svých obyvatel. Nejedná se o postup náhodný, ale o **sled systémových kroků a opatření**, jejichž součástí je také sledování indikátorů. Ty městu pomáhají vyhodnotit, zda se mu jeho cíle daří naplnit či nikoli – poskytují tedy důležitou zpětnou vazbu.

Mezi sledované patří uhlíková stopa města, ekologická stopa města a ekologická stopa úřadu.

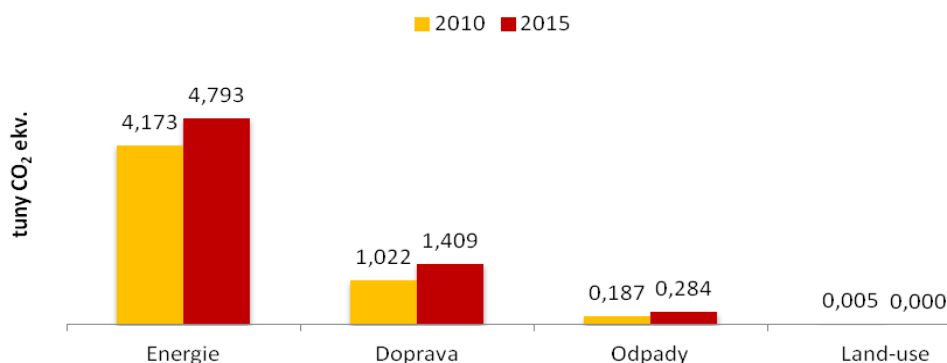
Uhlíková stopa města

Uhlíková stopa je měřítkem dopadu lidské činnosti na životní prostředí a zejména na klimatické změny. Uhlíková stopa je (obdobně jako ekologická stopa) nepřímým ukazatelem spotřeby energií, výrobků a služeb. Měří množství skleníkových plynů, které odpovídají určité aktivitě či výrobku. Uhlíkovou stopu je možné stanovit na různých úrovních – národní, městské, individuální, či na úrovni podniku a výrobku.

Vývoj uhlíkové stopy města 2010-2015

Poprvé byla stanovena uhlíková stopa města v roce 2010 v rámci širšího projektu. Výsledná hodnota činila 5,387 tun CO₂ ekv./obyv., tedy o 20 % nižší, než v roce 2015. Nárůst může být částečně vysvětlen zpřesněním metodiky (zejména použitím specifického emisního fakturu z Elektráren Opatovice v roce 2015), přesto je poměrně výrazný. Nárůst nastal ve všech složkách uhlíkové stopy, kromě land-use. V roce 2016 se uhlíková stopa nesledovala.

**Srovnání uhlíkové stopy Chrudimi
2010 a 2015**

Konkrétní doporučení ke snížení uhlíkové stopy:

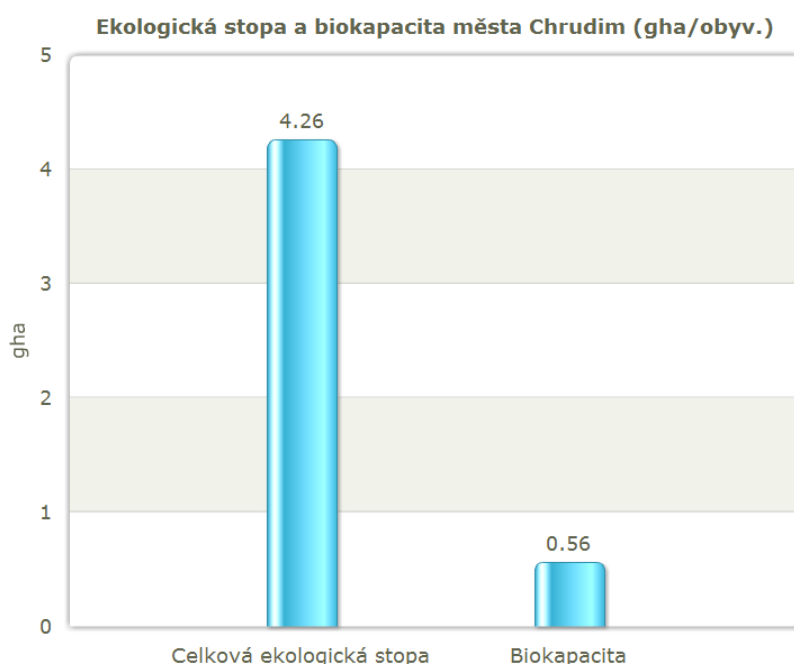
- Zapojení do iniciativy Pakt primátorů a starostů, směřující k závazku města na snižování emisí skleníkových plynů., resp. připojení se k novému „Integrovanému paktu starostů pro energii a klima“.
- Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie na území města (solární panely, bioplyn, větrná energie, malé vodní zdroje).
- Podpora energeticky úsporných opatření v budovách, zateplování, šetrné spotřebiče a výstavba/rekonstrukce budov v nízkoenergetickém či pasivním standardu.
- Zpracování plánu udržitelné mobility, systematické řešení dopravy ve městě tak, aby byl minimalizován negativní vliv dopravy na životní prostředí.
- Podpora udržitelného využívání území a důsledné promítnutí principů udržitelného rozvoje do územního plánování ve městě.
- Vzdělávání a osvěta ze strany městského úřadu v oblasti změny klimatu a vlivu emisí skleníkových plynů na život města.
- Prezentace příkladů dobré praxe v oblasti snižování uhlíkové stopy, energeticky úsporných opatření, a udržitelné mobility.
- Podpora systematického energetického managementu města.

Ekologická stopa města 2017

Ekologická stopa (ES) stanovuje množství přírodních zdrojů, které jednotlivec, město či region nebo celý stát spotřebují v daném roce. K výpočtu se používá oficiální statistika o spotřebě, převedená na množství biologicky produktivní země a vodních ploch nutných k vyprodukování daných zdrojů a k asimilaci odpadů, při používání daných technologií. Vzhledem k tomu, že lidé používají zdroje z celé planety a znečištění, které produkují, ovlivňuje velmi vzdálená místa, tvoří ES součet všech ploch z různých částí Země odpovědných za naši spotřebu.

Ekologická stopa může být považována za jednotku zeleného účetnictví. Zatímco „standardní“ účetnictví počítá s penězi, ekologická stopa počítá s hektary biologicky produktivní půdy. Skládá se ze dvou indikátorů: vlastní ekologické stopy, která tvoří stranu poptávky zeleného účetnictví, a biologické kapacity Země (biokapacita) na straně nabídky. Biokapacita je schopnost přírodních ekosystémů poskytovat lidské ekonomice statky a služby, na kterých je životně závislá. Přírodní služby jsou na Zemi nerovnoměrně rozmístěny – některé státy oplývají množstvím přírodních zdrojů, zatímco jiné jsou na ně naopak chudé a většinu biokapacity musejí dovážet. Vyjadřuje se, stejně jako ekologická stopa, v globálních hektarech.

zdroj: <http://www.ekostopa.cz/mesto/>

Mezi konkrétní opatření vedoucí ke snížení ekologické stopy města, která jsou v souladu s postupem města v rámci Místní Agendy 21, je možné uvést:

- Zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie ve městě (FV panely, solární panely, biomasa, energie z vody).
- Podpora energeticky úsporných opatření jak v rámci aktivit samosprávy (správy majetku města), tak v dalších sektorech (domácnosti, podniky).
- Při nové výstavbě a renovacích budov preferovat zvyšování energetické účinnosti směrem k nízkoenergetickému či pasivnímu standardu.
- Snížení spotřeby zboží a služeb (jak ve veřejném, sektoru, tak v domácnostech a firmách), preference certifikovaných ekologicky šetrných výrobků a služeb.
- Podpora lokálních produktů a bioproduktů.
- Podpora udržitelných forem mobility (pěší doprava, cyklodoprava, veřejná doprava).
- Předcházení vzniku komunálních odpadů, zvýšení recyklace a opětovného využití všech druhů odpadů.
- Realizace doporučení z Auditů udržitelného rozvoje – kategorie A MA 21, relevantních z hlediska ekologické stopy.
- Osvětové působení ze strany samosprávy na další aktéry ve městě (podniky, domácnosti) ve smyslu uvedených doporučení.

Cíle pro rok 2017 s komentářem k jejich vyhodnocení:

Červená – nesplněno; Žlutá – splněno částečně; Zelená – splněno

Cíl	Aktivita	Odpovídá	Termín plnění	Hodnocení
Připravit kampaň pro širokou veřejnost zaměřenou na předcházení vzniku odpadů	Projekt „Domácí kompostování“	ÚPR , OŽP	31. 12. 2018	
	Projekt „Knihobudky“	ÚPR , OŽP	31. 12. 2018	
Zahájit třídění bioodpadu na území města	Realizace opatření z POH	OŽP a Technické služby Chrudim 2000 spol. s r. o	31. 12. 2018	
Naplňovat principy UR prostřednictvím MA 21	Zpracování auditu UR	ÚPR	31. 1. 2019	
Zajistit kvalitní strategické řízení města	Implementovat schválené metodiky ke strategickému řízení	ÚPR	31. 12. 2018	
Realizovat závazky vycházející z Paktu starostů a primátorů	Příprava projektu k umístění fotovoltaických panelů na budově MěÚ Pardubická 53	ÚPR	31. 12. 2018	

Zabývat se problematikou klimatické změny	Příprava Adaptační strategie města Chrudim na klimatickou změnu	ÚPR , OŽP	31. 12.2018	
Realizovat cíle POH	Projekt „Rozšíření sběrného dvora v ulici Obce Ležáků“	ÚPR , OŽP, Technické služby Chrudim 2000 spol. s r. o	31. 12.2018	
	Projekt „Nový sběrný dvůr v PZ sever“	ÚPR , OŽP, Technické služby Chrudim 2000 spol. s r. o	31. 12.2018	

Komentáře k vyhodnocení cílů 2017:

Cíl	Komentář
Zahájit třídění bioodpadu na území města	Problematika třídění bioodpadu ve městě je součástí zpracovávaného POH. Jsou připraveny dílčí projekty zaměřené na tuto problematiku v návaznosti na POH.
Naplňovat principy UR prostřednictvím MA 21	Audit UR se zpracovává s daty za rok 2017, konečná verze bude odeslána na MŽP do 28. 2. 2019 dle schválené metodiky.
Zajistit kvalitní strategické řízení města	Kvalitní strategické řízení probíhá v souladu se schválenými metodikami, jde o průběžný cíl, který je naplňován prostřednictvím akčních plánů a činností Strategického týmu.
Realizovat cíle POH	Nový sběrný dvůr – je zpracována studie, připravuje se dokumentace pro územní řízení.

Cíle pro rok 2018:

Cíl	Aktivita	Odpovídá	Termín plnění
Zahájit třídění bioodpadu na území města	Realizace opatření z POH	OŽP a Technické služby Chrudim 2000 spol. s r. o	31. 12. 2019
Naplňovat principy UR prostřednictvím MA 21	Zpracování auditu UR	ÚPR	31. 12. 2019

Zajistit kvalitní strategické řízení města	Implementovat schválené metodiky ke strategickému řízení	ÚPR	31. 12. 2019
Realizovat cíle POH	Projekt „Nový sběrný dvůr v PZ sever“	ÚPR , OŽP, Technické služby Chrudim 2000 spol. s r. o	31. 12.2019
	RE-Use centrum	ÚPR , OŽP, Technické služby Chrudim 2000 spol. s r. o	31. 12.2019
	Webový portál NEVYHAZUJTO.CZ	ÚPR , OŽP	31. 12.2018
	Zapojení do kampaně Dost Bylo plastu	ÚPR , OŽP	31. 12.2019
Zvýšení biodiverzity na území města Chrudim	Revitalizace náhonu v parku u Střelnice	OIN	31. 12.2019
	Realizace projektu na vybudování městského ovocného sadu	OIN, OŽP	31. 12.2019
Realizovat dílčí opatření z Akčního plánu udržitelné energetiky	Zavést online sledování spotřeb energií a vody	ÚPR	31. 12.2019
	Snížení spotřeby el. energie na budovách MěÚ	ÚPR, OIN	31. 12.2019
Zlepšit kvalitu povrchových vod	Zpracovat projektovou dokumentaci na kanalizaci místní části Medlešice	ÚPR, OIN	31. 12.2019

Úspěchy města a cíle do budoucna

Ocenění města Chrudim:

Rok 2006:

- Cena Ministerstva vnitra České republiky za kvalitu v územní veřejné správě za rok 2006 „Organizace dobré veřejné služby“ Městskému úřadu města Chrudim za kvalitní realizaci místní Agendy 21
- Cena Národní sítě Zdravých měst ČR městu Chrudim za úspěšné propojení metod kvality ve veřejné správě a jejich využití v praxi úřadu v r. 2006
- Odborné posouzení ministra životního prostředí k realizaci místní Agendy 21 v r. 2006 (splnění kategorie „B“ Kritérií místní Agendy 21 městem Chrudim)

Rok 2007:

- The International Awards for Liveable Communities 2007 „Gold Award“ Town of Chrudim
- Cena Ministerstva vnitra České republiky za kvalitu ve veřejné správě za rok 2007 „Organizace dobré veřejné služby“ Městskému úřadu města Chrudim za aplikaci metody CAF a realizaci projektu Zdravé město a místní Agenda 21
- Odborné posouzení ministra životního prostředí k realizaci místní Agendy 21 v r. 2007 (splnění kategorie „B“ Kritérií místní Agendy 21 městem Chrudim)
- Cena redakce odborného měsíčníku Moderní obec městu Chrudim za péči, kterou věnuje zachování kulturního dědictví a všestranného života svých obyvatel
- Pamětní list Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska městu Chrudim za vítězství v krajském kole soutěže o „Cenu za nejlepší přípravu Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón“ za rok 2007
- Udělení titulu Pardubického kraje a společnosti EKO-KOM, a. s. městu Chrudim „Výborně třídící obec“ za 3. místo v r. 2007 v kategorii měst nad 5 000 obyvatel v soutěži v třídění odpadů

Rok 2008:

- The International Awards for Liveable Communities 2008 „Gold Award“ Town of Chrudim
- Cena Ministerstva vnitra České republiky „Za inovaci ve veřejné správě za rok 2008“ Městskému úřadu Chrudim za pilotní aplikaci systému environmentálního managementu dle certifikace EMAS do úřadu
- Odborné posouzení ministra životního prostředí k realizaci místní Agendy 21 v r. 2008 (splnění kategorie „B“ Kritérií místní Agendy 21 městem Chrudim)
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR – udělení 3. místa městu Chrudim v soutěži „Obec přátelská rodině roku 2008“ v kategorii 10 001 – 50 000 obyvatel
- Certifikát týdeníku Ekonom městu Chrudim za průzkum kvality podmínek pro podnikání v ČR v rámci výroční ceny „Město pro byznys 2008“
- Certifikát Agency Je5, Muzea rekordů a kuriozit Pelhřimov a Rádia Frekvence 1 městu Chrudim
- o vytvoření českého rekordu „Nejvíce vypuštěných balónků s přáním Ježíškovi“ v roce 2008

Rok 2009:

- The International Awards for Liveable Communities 2009 „Gold Award“ Town of Chrudim, projekt „Rekreační lesy Podhůra“ získal Zlatou cenu a třetí místo v oblasti ekologicky udržitelných projektů, grantový projekt „Regenerace odpočinkového místa v sídlišti Pod požární zbrojnicí“, který získal finanční dotaci ve výši 10 000 liber
- Odborné posouzení ministra životního prostředí k realizaci místní Agendy 21 v r. 2009 (splnění kategorie „B“ Kritérií místní Agendy 21 městem Chrudim)
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR – udělení čestného uznání městu Chrudim v soutěži „Obec přátelská rodině roku 2009“ v kategorii 10 001 – 50 000 obyvatel
- Cena Ministerstva vnitra České republiky „Za organizaci dobré veřejné služby“ Městskému úřadu Chrudim za aplikaci MA 21 a CAF

Rok 2010:

- The International Awards for Liveable Communities 2010 - „Zdravé město Chrudim – město, kde stojí za to žít!“ – Zlatá cena a první místo, „Revitalizace náhonu – Modrá osa města Chrudim“ – Bronzová cena, Zlatá cena za naplňování kritéria zdravého životního stylu.
- „Odborné posouzení ministra životního prostředí k realizaci místní Agendy 21 v r. 2010 (splnění kategorie „B“ Kritérií místní Agendy 21 městem Chrudim)
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR – udělení 3. místa městu Chrudim v soutěži „Obec přátelská rodině roku 2010“ v kategorii 10 001 – 50 000 obyvatel
- Cena Ministerstva vnitra České republiky „Za organizaci dobré veřejné služby“ Městskému úřadu Chrudim za aplikaci MA 21 a CAF – stříbrná cena

Rok 2011:

- The International Awards for Liveable Communities 2011 - „Zdravé město Chrudim – město, kde stojí za to žít!“ – Stříbrná cena, Zlatá cena za naplňování kritéria zdravého životního stylu a Zlatá cena s druhým místem za projekt Rekonstrukce kostela sv. Josefa a Klášterních zahrad
- „Odborné posouzení ministra životního prostředí k realizaci místní Agendy 21 v r. 2011 (splnění kategorie „B“ Kritérií místní Agendy 21 městem Chrudim)

- Cena Ministerstva vnitra České republiky „Za organizaci dobré veřejné služby“ Městskému úřadu Chrudim za aplikaci metod: Stříbrnou cenu za kvalitu ve veřejné správě za aplikaci místní Agendy 21, Stříbrnou cenu za kvalitu ve veřejné správě za implementaci modelu CAF – Společného hodnotícího rámce a Bronzovou cenu za kvalitu ve veřejné správě za aplikaci systému EMAS
- Stavba roku Pardubického kraje 2011 za Muzeum barokních soch

Rok 2012

- Cena Ministerstva vnitra České republiky „Za organizaci dobré veřejné služby“ Městskému úřadu Chrudim za aplikaci metod kvality: Stříbrnou cenu za kvalitu ve veřejné správě za aplikaci místní Agendy 21
- Pamětní list Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska městu Chrudim za vítězství v krajském kole soutěže o „Cenu za nejlepší přípravu Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón“ za rok 2011
- Město Chrudim bylo nominováno mezi tři nejlepší města v České republice na titul „Historické město roku 2011“
- Cena Ministra pro místní rozvoj udělena za vynikající výsledky v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón ČR v roce 2011
- Město Chrudim získalo od Ministerstva obrany ČR pamětní plaketu „Péče o válečné hroby“ za celkovou opravu a příkladnou péči o hrobku oběti 1. světové války
- The International Awards for Liveable Communities 2012 – „S místní Agendou 21 k vyšší kvalitě života“ – Zlatá cena s prvním místem, projekty „Dům na půl cesty aneb druhá šance pro život“ a „Nově – lépe - s lidmi!“ - Bronzová cena, Zlatá cena za kritérium „Umění, kultura a dědictví“.

30

Rok 2013

- Cena Ministerstva vnitra České republiky „Za organizaci dobré veřejné služby“ Městskému úřadu Chrudim za aplikaci metod kvality: Stříbrnou cenu za kvalitu ve veřejné správě za aplikaci místní Agendy 21
- Soutěž o nejlepšího přípravitelů projektů řešených metodou EPC - 2. místo v kategorii - Projekt ve fázi přípravy před vyhlášením
- „Odborné posouzení ministra životního prostředí k realizaci místní Agendy 21 v r. 2012 (splnění kategorie „A“ Kritérií místní Agendy 21 městem Chrudim)

Rok 2014

- Historické město roku 2013 - Ocenění udělované za příkladnou péči o památkové objekty a historické dědictví města
- Získání statusu Fairtrade města
- Odborné posouzení ministra životního prostředí k realizaci místní Agendy 21 v r. 2013 (splnění kategorie „A“ Kritérií místní Agendy 21 městem Chrudim)

Rok 2015

- Odborné posouzení ministra životního prostředí k realizaci místní Agendy 21 v r. 2014 (splnění kategorie „A“ Kritérií místní Agendy 21 městem Chrudim)

Rok 2016

- Odborné posouzení ministra životního prostředí k realizaci místní Agendy 21 v r. 2015 (splnění kategorie „A“ Kritérií místní Agendy 21 městem Chrudim)
- Přivětivý úřad Pardubického kraje za rok 2016

Rok 2017

- Odborné posouzení ministra životního prostředí k realizaci místní Agendy 21 v r. 2016 (splnění kategorie „A“ Kritérií místní Agendy 21 městem Chrudim)
- Přivětivý úřad Pardubického kraje za rok 2017

Zapojení do mezinárodních projektů:

- Zdravé město pod patronací WHO od roku 2001
- Bezpečná komunita pod patronací WHO od roku 2009
- Bezpečná škola pod patronací WHO od roku 2012
- Škola podporující zdraví pod patronací WHO
- Aalborgské závazky a Aalborgská charta
- Local Evoluation 21 – ICLEI
- Naplňování cílů SDgS

Aktualizované Prohlášení bylo schváleno 5. 12. 2018

Ověření provedl STAVCERT Praha, spol. s r. o – CZ – V – 5004

U Výstaviště 3, Praha 7 170 00